

İSLÂM'IN ÖZÜ VE İBADETLERİN ÖNEMİ

Bizim bu zamane müslümanlarınının, Allah bizi affetsin, hali bir acayıptir.

Fesübhanallah... Nereden icap etti?.. 70 yaşına, 80 yaşına gelmiş adam; torununun flört yapmasını tabîî karşılıyor. “Genç” diyor. Sorsan “İslâm geniş görüşlü” diyecek, “müsamahadır” diyecek... “Gençtir, kız arkadaşı gelecek tabii; safa sürececek, eğlenecek, gönünü eğlendirecek.” diyor. “Çocuktur, yapacak.” diyor. Günaha, Allah’ın emretmediği şeye rıza var mı?

Mina’da kavga edeni gördüm. Küfürle kavga ediyor. Arafat’tan dönüşte birbirleriyle kavga ederler. Yani bu şeytan öyle melun, öyle kurnaz, öyle usta bir mahluk ki kendisini taşlatırken, biz taşıyoruz, o bizim ayağımızı kaydırmaya çalışır. Yani şurada taşlarız, burada bizim haccımızın sevabını götürmeye, Allah’a âsi duruma düşürmeye çalışır.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İslâm’ın özünü iyi anlamamız lazım.

İslâm’ın özü Allah’a teslim olmaktır, Allah’ın buyruğu ne ise onu tutmaktır.

Allah ne demiş?

“Hacca gelin.”

Nasıl gelin demiş?

“İhrama bürünün de öyle gelin. Mütevazı gelin. Mütekebbir gelmeyin. Her türlü dünyevî varlıklarınızı bu tarafta bırakın, benim huzuruma mütevazı kullar olarak gelin.” demiş.

“şöyle şöyle yapın.”

Başüstüne.

“Kalabalık, ben oraya giremem.” diyemeyiz. “Tozlu, ben orada yatamam.” diyemeyiz. “Arafat çok sıcak, ben çıkamam.” diyemeyiz. “řu vakitte gitsem olmaz mı?” diyemeyiz. Zamanı belli.

şimdi söz sözü açıyor.

Benim doçentlik tezim Hacı Bektâş-ı Velî'nin hayatı ve eserleri üzerineydi. Hakında televizyonda, radyolarda, gazetelerde çok yayınlar oldu. Ben inceleme yapmak için Hacı Bektaş kasabasına da gittim. Oranın camisine gittim. Güzel camisi var, “Nakşibendî Camisi” diyorlar. Devlet Bektaşîler'i ıslah

etmek için “Bak sizin aslınız, kökünüz; madem mutasavvıfsınız, buraya bağlanın.” mânasına oraya Nakşibendî şeyhler tayin etmiş ki onları ıslah etsin diye. Zorla oraya cami koydurtmuş.

Gittik, biz orada iken altı kişi namaz kıldık. Koca kasaba, dört bin küsur nüfuslu kasabaydı. Biz altı kişi namaz kıldık.

Kim altı kişi?

Birisi imam. Birisi müezzin, iki. Birisi ben; oraya üniversite hocası olarak incelemeye gitmişim, üç. Birisi Toprak Mahsülleri Ofisi'nin Elazığlı müdürü, dindar bir insan, dört. Birisi hakim; beş vakit namazlı Mehmet Sabri Efendi, beş. Savcı; Urfalı, babayiğit, Yavuz Selim gibi burma bıyıklı, altı.

Başka yedincisi yok. Ahaliden kimse gelmiyor.

Hoca dedi ki;

“Hocam ben seni biraz gezdireyim, buyur.”

Beni şehrin dışına götürdü. Kayalar yıkılmış, mağara gibi bir şey meydana gelmiş.

“Bu mağaranın adı ne?”

Nereden bileyim? Sen beni getirdin.

“Bu mağaranın adı Hira mağarası.”

Hoppala... Dur bakalım, nereye varacak?

Çayırdaki öbek öbek taşlar var ama yumruk gibi. Taşları öbek öbek toplamışlar.

“Bu taşlar ne hocam?”

Ne bileyim ben?

“Ha, bunlar şeytan taşlamak için biriktirilmiş taşlar.”

Allah Allah...

Bir yere daha gittik, üç-beş adım ileriye. Duvarla çevirmişler. Üç-beş kavak ağacı var. Orada bir çeşme var.

“Bu pınarın adı ne hocam?”

Ne bileyim yahu.

“Ha, bu zezem pınarı.”

Zezem pınarı, şeytan taşlama, Hira mağarası. E ne olacak?

“Buraya Bektaşîler geliyorlar, burayı ziyaret ediyorlar, hacı oluyorlar.”

Olur mu?

a. İslam'ın ve İbadetlerin Bilinmemesi

Bizim profesörlerden bir tanesi oraya gitmiş. Ankara İlâhiyat'tan, kafası çalışan bir profesör. Çok güzel konuşmalar yapmış. İslâm'ın özünü anlatmış, “Bak siz ‘müslümanım’ diyorsunuz, ‘Hz. Ali Efendimiz’e bağlıyım’ diyorsunuz. İslâm budur.” diye. Birisi kalkmış, demiş ki;

“Hocam, sayın profesör, sizin sözünüzü kabul ettik. Dürüst konuşuyorsunuz, mantıklı konuşuyorsunuz. Bir şey soracağız.”

“Sor.”

“Büyüklerimiz buraya geldiğimiz zaman hacı olduğumuzu söylüyorlar. Biz buraya gelince hacı olur muyuz?”

Yani Hacı Bektaş kasabasına varınca bir Bektaşî hacı olacak mı?

Tebessüm etmiş bizim profesör arkadaş ama çok akıllı bir insan, cevabı vermesini bilen bir arkadaş.

“Arkadaşlar” demiş, “bak ben üniversitede İlâhiyat Fakültesi’nde profesörüm. Değil Türkiye’nin, Niğde’nin, Nevşehir’in Hacı Bek-

taş kasabasına gelince, Hacı Bektaş'ın türbesini ziyaret etti diye bir insanın hacı olması, Hacı Bektâş-ı Velî diye Peygamber Efendimiz'in soyundan diyorsunuz, "seyyid" diyorsunuz; bunun mübarek dedesi olan Peygamber Efendimiz'in kabrini ziyaret etseniz hacı olamazsınız! Bak değil o; onun şeref aldığı Peygamber Efendimiz'in kabrini Medine'de ziyaret etseniz yine hacı olamazsınız. Değil Medine'yi ziyaret etmek, Mekke'yi mâlum hac mevsiminin dışında ziyaret etseniz yine hacı olamazsınız."

Sonra bu vazifeleri tam yapmayınca hacı olamazsınız. Ama millet orada kendisini "Hacı oldum." sanıyor. Horozları boğazlıyor, "Kurban kestim." sanıyor. Horozdan kurban olmaz. Oraya gitmekle hacı olmaz. Yani bunları halkımızın derece derece meseleleri bilmeşiğinin bir şeyi olarak söylüyorum. Söz söylüyorlar, diyorlar ki;

"Zaman sana uymazsa sen zamana uyacakmışsın hocam."

Yani açın, donan, boyan, giyin, kuşan... Asrîlik neyi gerektiriyorsa onu yap.

Öyle şey olur mu?

Allah'ın emirlerini Allah müsaade eder mi, yani dinî bir kâide olarak "Benim emirlerimi çiğneyebilirsin." der mi? Cahilce bir söz.

Faiz yenirmiş. Bira içki değilmiş. Mısırlı bir alim "Bira içilebilir." diye fetva vermiş. Mısırlı alim değil, cümle cihan halkı fetva verse...

Mâ eskere kesîruhû ve kalîluhû harâmun. "Bir şeyin çoğu insanın kafasını tuttu mu, azı da haramdır."

Zerresi de haramdır. Yalaması da haramdır. Damlası da haramdır.

Hacı Bektâş-ı Velî'nin bir kıssasını yazdım da Tercüman gazetesinde, çok tesir etmiş. Hacı Bektâş-ı Velî'yi kutlama töreni yapıyorlar; misafirlere kırmızı şarap, beyaz şarap dağıtıyorlar. Şarap ikram ediyorlar.

Hacı Bektâş-ı Velî şarabın taraftarı mı?

Kitabında diyor ki Hacı Bektâş-ı Velî:

Takvâ ehli kullar rivayet ederler ki; "Bir kuyunun içine bir damla içki damlasa kuyunun suyu murdar olur. Kova kova suyu çıkartıp kenara dökmek lazım. Kenara kovayı döktüğün yerde ot bitse, o otu koyun yese, takvâ

ehli insanlar o koyunun etini bile yemeyiz.” demişler, diyor.

Tabii fıkhî durum nasıl olur, ayrı mesele de Hacı Bektaş bunu diyor. Hacı Bektaş içkinin karşısında; bu ifadesi onu gösteriyor.

Sonra, “İnsanın huylarını güzelleştirmesi lazım. Huylarını güzelleştirmemezse dışını süslemesinin bir kıymeti yok.” diyor. “Nitekim bir şişenin içine içkiyle doldursan, ağzını sımsıkı kapatsan; pınarın, deryanın kenarına götürsen; 80 yıl yıkasan, yine murdardır. Çünkü içinde içki vardır. Dışını yıkamakla temiz olmaz.” diyor.

E şimdi böyle söyleyen bir adamın sen anma töreninde onu nasıl olur da şarap dağıtarak anarsın?

Bu cahillik.

Kur’ân-ı Kerîm yok mu ortada? Hadîs-i şerîf yok mu ortada?

Var ama yaygın bir cahillik var. Yani zamanı Müslümanlığı; kırmızıdan karaya kadar, yelpaze gibi, çeşit çeşit renkte müslümanlar var. Kimisi kıpkırmızı, kimisi kapkara, kimisi

bomboş, kimisi murdar, kimisi cîfe. Yani acayip bir şey var.

Bunun çaresi ne?

İslâm'ın aslını öğrenmek.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

“İnsanlar iki gruptur: *âlimün ve müteallimun*. Bir, İslâm'ı bilen alim insandır. Bir de İslâm'ı öğrenme yolunda olan insandır.”

Bunun dışında?

“Bunun dışındakilerde hayır yoktur.” diyor.

Ya bileceksin, bildiğini uygulayacaksın; ya da bilmiyorsan öğrenme yoluna gireceksin, talebe sıfatını alacaksın.

“E hocam ben 45 yaşında, 55 yaşında, 65 yaşında okula mı gideceğim şimdi?”

Vaaz da bir mekteptir. Cami de bir mekteptir. Bir alimin meclisi de, evinde bile olsa, cumartesileri, pazarları öğlende, ikindide, yatsıda onun meclisi de bir mekteptir. Gideceksin, İslâm'ı öğreneceksin. Allah'ın Kur'ân-ı Kerîm'ini, ahkâmını öğreneceksin, Peygamber

Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini öğreneceksin. Öyle yürüyeceksin.

Allah'ı seviyor musun?

"Seviyorum."

Kur'ân-ı Kerîm'i Allah'ın kitabı kabul ediyor musun?

"Ediyorum."

Mesele kalmaması lazım.

Ankara'da otobüse bindik. Öğlen tatilinde bindim. Otobüs تنها. Koltuklar boş. Ön tarafa birisi oturmuş. Şoför onunla yüksek sesle münakaşa ediyor. Ben de arkadayım. Dikkat ettim; Hz. Ali, Kur'ân-ı Kerîm, Sünnîlik, Alevîlik gibi sözler geçiyor. Ben de kulak misafiri oldum. Şoför Alevî. Müşteri de Sünnî. Münakaşa ediyorlar. Şoför;

"Biz sizden daha iyiyiz." diyor. "Sizin caminizde hırsızlar var, ayakkabı çalıyorlar. Bizde hiç öyle şey yoktur." diyor.

Ben yanlarına gittim;

"Yüksek sesle konuşuyorsunuz, duydum. Bu konularla ilgili müsaade eder misiniz, ben de gireyim mi konunun içine?" dedim.

Baktılar, “gir” dediler. İki kişilik koltuğun bir tarafına da ben oturdum.

Şoför Alevî, hızlı, yani çok ateşli, kulaklarına kadar kızarmış.

Ona dedim ki;

“Sen Alevî misin?”

“Alevîyim.” dedi.

Saklamıyor, mağrur ve müftehir, iftihar ediyor.

“Peki, Alevîler, siz namaz kılıyor musunuz?” dedim.

“Kılmıyoruz.” dedi.

“Kur’ân-ı Kerîm’e inanıyor musunuz? İnanmıyorsanız ‘inanmıyorum’ deyin, ben de ona göre konuşayım. İnanıyorsanız, söyleyeceğim sözleri inandığınıza bina ettireceğim.” dedim.

“Yok, inanırız.” dedi. “Hem sizden çok okuruz. Ölülerimizin başında okuruz.” dedi.

“Namaz kılmıyorsunuz. İçki içiyor musunuz?” dedim.

“Ne yalan söyleyeyim ağabey, içeriz.” dedi.

Şimdi ben bunun böyle Allah'ın emirlerinden tutmadığı şeyleri söyledim, Allah'ın yasaklarından da yapmamaları gereken şeyleri söyledim. Emirleri tutmuyorlar, yasakları yapıyorlar. Dedim ki;

“Bak, ‘Kur’an’a inanıyorum.’ diyorsunuz. Kur’an’a inanın. Ben bir yabancıyım, bana inanmayın. Ama ben İlâhiyat Fakültesi’nde hocayım. Arapça da biliyorum, Farsça da biliyorum. Tarih de biliyorum. Çeşitli bilgilerim var. Size söylüyorum ki; Kur’ân-ı Kerîm’de ‘içki yasak’ diyor. Birçok âyetlerde Allah ‘Namaz kılın.’ diyor. Kur’an’a inanıyorsan oku, emrini tut.”

“Vallahi hocam, ben orasını bilmem. Bizim dedelerimiz, Alevî babaları bize böyle söylüyorlar, biz böyle yapıyoruz.” dedi.

“Bak” dedim, “hiçbir kimse hiçbir kimseyi kurtaramaz. Yani ‘Ben onlar öyle dediler, öyle yaptım.’ diye sen yarın kurtulmazsın. O da cehenneme gider, sen de cehenneme gidersin. Bak sen bana da inanma yine,

şüpheli ol; ama Kur'ân-ı Kerîm'i oku, Kur'ân-ı Kerîm'i tut." dedim.

Adam baktı ki mantıkî konuşuyorum...
Son durağa geldik. Ben inmek istedim.

"Hadi Allah'a ısmarladık..."

"Yok ağabey" dedi, "nereye gideceksin?"

"Falanca yere."

"Ben oraya kadar götüreyim seni." dedi.
Ta öbür tarafa kadar götürdü. Polisin yasak ettiği ama benim işime çok gelecek yerde arabayı durdurdu, beni indirdi. Teşekkür etti.
"İnşaallah inceleyeceğim." filan dedi, gitti.

Muhterem kardeşlerim!

İslâm'ı bilmiyoruz. Yani zamane müslümanlarının çoğu... Siz mesela bu zamane müslümanlarının nispeten kaymak tabakasıdır ki hacca gelmişsiniz. Yani Allah'ın emirlerini tutan insanlarsınız. Siz bile kendinizi yoklayın;

Kur'ân-ı Kerîm'i ne derece biliyoruz?

İslâm ahlâkını ne derece kendi işimizde uygulayabiliyoruz?

Haccı ne derece güzel yapabildik?

Yani çok eksiklerimiz var...

Allah bizim kusurumuza bakmasın. Bize cezayı, suçu işlediğimiz zaman hemen başımıza yağdırmasın. Bizi affetsin. Bizi lütfuyla ıslah etsin. Kahırıyla, düşmanla, azabıyla, ikabıyla değil de lütfuyla ıslah etsin.

b. İslam Kardeşliğinin Gereklere

İslâm'ın bilmediğimiz taraflarından birisi de, müslümanların kardeş olduğudur. "Müslümanlar kardeştir." diye duymuşuzdur ama birbirimize kardeşliğin gereği olan muameleyi yapmıyoruz. Soğukuz. Çeşitli hastalıklar var.

Bir cami cemaatini -cemaat olarak- alın, inceleyin, anket yapın. Cami cemaati birbirleriyle müslüman cemaat olarak sargın değil. Bir şehrin ahâlisini alın; karmakarıştıdır.

Diyelim ki biz Nakşî tarikatının mensuplarıyız. Türkiye'deki Nakşî tarikatının mensuplarını alın; hepsi aynı havada değil. Hepsi birbirine dost değil.

Hepinizin şeyhi Bahaüddîn-i Nakşibend hazretleri mi, değil mi?

Bahaüddîn-i Nakşibend Efendimiz. Hepimizin efendisi.

Hep o efendinin talebesi misiniz?

Onun talebesiyiz.

Peki bu hal niye?

Yalova'dan birisi geldi;

“Hocam, falanca Nakşî grubuna mensup filanca şahıs hocamız Mehmed Zahid-i Bursevî'nin aleyhinde çok kötü şeyler söylüyor.” dedi.

Hocamız vefat etmiş. Sağ olsa “Git, sor.” filan diyeceğiz. Kerametleri zahir. Cümle cihanın bildiği... Şöhreti her tarafa yayılmış. Hayatından meziyetlerini gördüğümüz bir kimse. Dedim ki;

“İslâm'da, Peygamber Efendimiz'in hadisi yok mu ‘Mevtânızı hayırla yâd edin.’ diye?”

Yani hadisi uygulamıyor.

Sonra dedim;

“Bak, onun yanında bulunmuş mu, tanıyor mu?”

Uzaktan düşman. Kendisinin bir şeyhi olduğundan öteki şeyhler illa kötü olacak.

“Benim şeyhim en üstün.”

Hep bunlar cahillikten. Yani dervişı cahil, fakihî cahil, şusu cahil, busu cahil... Tabii cahillikle yaşarsak, cahillikle Allah'ın huzuruna varırsak cahillikle yaptığımız şeylerden Allah bizi cezalandırır.

Ne yapmamız lazım?

Uyanık olmamız lazım. Akıllı olmamız lazım. Gerçekleri bulup Allah'ın razı olduğu işleri yapıp Allah'ın huzuruna razı olduğu fiilleri yapmış kimse olarak gitmemiz lazım. Akıl mantık bunu gerektiriyor.

Mesela hükümet bir kanun çıkartıyor. Arazi vergilerinin yeniden düzenlenmesi için beyanname verilecek. Beyanname şu kadar zaman için verilmezse şu kadar ceza. Emlak vergisi şu zamanda verilmezse bu kadar zam. Millet nasıl kuyruğa gidiyor, biliyor bu işi? Yani biraz fazla masraf gidecek diye nasıl bu işi yapıyor?

Neden?

Ortada biraz malî zarar veya menfaat bahis konusu olduğu için bunu yapıyor.

Peki biz âhirette ya cennete gideceğiz, Allah'ın rahmetine ereceğiz; ya da yaptığımız

kusurlardan dolayı, *bimâ kesebet eydîhim*, yani ellerinin, ayaklarının yaptığından dolayı ceza görecek.

Müslüman niye bunun tedbirini almıyor?

Tabii bu da Müslümanlığın zaafından oluyor. İyi müslüman Allah'ın rızasını aramanın çaresine bakar.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi İslâm'ı öğrenmek aşkına düşürsün. O ateşin içinde Allah bizim gönlümüzde o meşaleyi tutuştursun. İslâm'ı öğrenelim. Bilmiyoruz çünkü. Bilince anlayacağız ki İslâm çok güzelmiş, çok tatlıymış, çok sevimliymiş, çok huzurluymuş.

Müslüman müslümanın kardeşidir; bilmediğimiz şeylerden birisi bu. Yüzüne bakmak bile sevap. Selam vermek bile sevap. Tebesüm etmek bile sevap. Fakat yapmıyoruz. Bir müslümanın bir müslümana dargın kalması günahtır. Yapmıyoruz.

Talebelerim var, bayram geçmiş, hac yerindeyiz; bayramlaşmaya gelmemiş. Ben de yarın gidiyorum. Bak burada bayram geçti. Benim talebem, buraya gelmiş, benim burada olduğumu biliyor. Bana gelmemiş.

Neden?

Politik ihtilafımız var. Ben politikada onlar gibi düşünmüyorum. Aramızda ihtilaf var. Talebesi hocasının yanına gelmiyor, selam vermiyor, konuşmuyor, bayramlaşmıyor.

“Bir kimsenin birisiyle üç gün dargın kalması haramdır.” diyor Peygamber Efendimiz.

Bilmiyoruz. Sonra;

“Allah herkesi affeder de birbirine dargın olan insanı affetmez. Aralarını bulsunlar, öyle gelsinler diye onların işini tehir eder.” diyor.

Şimdi bunu bilen bir insan geri durmaz ki. Bir müslüman bir müslümanla dargınsa, o ona *esselâmü aleyküm* dediği zaman berikisi *aleyküm selam* demezse buna bir melek cevap verir, bu affolur, buna kefarete olur. Ötekisine bir şeytan yanaşır.” diyor Peygamber Efendimiz, “Cennete giremez.” diyor.

E şimdi cennete girmek isteyen insan artık dargınlığa bakar mı?

Bilen insan bakmaz.

Bakmaz ama bilmediği zaman kendi kendine bir sebep uyduruyor, diyor ki; “Benim hakkım var. Ben haklıyım, ondan buna darılabilirim.” sanıyor. Darılmayı haklı sanıyor ve götürüyor.

Onun için bizim en büyük derdimiz cahillik, İslâm’ı iyi bilmemek. Ama bu cahilliğin seviyesi farklı; kimimiz az biliyoruz, biraz daha biliyoruz, biraz daha az biliyoruz, çok biliyoruz filan.

Hocanın birisi -müftü- camisinde sarık saranları engellemiş.

“Bırakın şu uydurma işleri!”

Ya bu uydurma iş değil; bunun hakkında hadîs-i şerîf var. Sevap bu. Biz -Ankara’da, bizim mahallemizde- camide musafaha ediyoruz, birisi, -kuyumcu;-

“Bırakın bu bid’at işleri!” diyor.

Ya bu bid’at değil, bu sünnet. Musafaha Peygamber Efendimiz’in sünneti.

Yaygın bir cahilliğimiz vardır, derece derece... Cami cemaatinde vardır.

Bizim bir fabrikatör arkadaşımız biraz İslâm'a hizmet etmek istiyor, parası da var.

“Hocam” diyor, “camimde anket yaptım...”

Kendisini cami derneğine başkan yapmak istemişler. O da “İşim çok.” demiş, reddetmiş. Sonra düşünmüş;

“Allah bana camisine hizmeti ayağıma getirdi, reddettim.”

Utanmış, “Kabul ediyorum.” demiş, kabul etmiş. Kabul edince de cami cemaatiyle ilgilenmeye başlamış. Sormuş cemaate, yani kaç kişi bakalım *Allahu Ekber* ne demek, *sübhanallah* ne demek, biliyor diye.

“Hocam, büyük ekseriyet bilmiyor.” diyor. “Yani namaz kılıyor, namazındaki kullandığı kelimelerin mânasının ne mânaya geldiğini bilmiyor.” diyor. “Onun için bir hoca tuttum; namazda camiye girdiğimiz zamandan çıktığımız zamana kadar kullandığımız sözlerin, kelimelerin, sûrelerin mânalarını bir broşür haline getirdim, bastırdım, dağıtıyorum.” diyor.

Yani en basit ahkâmı, en basit mânaları bilmiyoruz. Yaygın bir cahilliğimiz var.

c. Ya Alim Olmalıyız Ya Öğrenci Olmalıyız

Allah ya alim olmamızı istiyor...

“Alim değilim, bilmiyorum, cahilim.”

O zaman da öğrenci olmamızı istiyor. Müteallim olmamızı istiyor. Öğreneceğiz.

İnşaallah bundan sonra, yani şurada söz verdik Rabbü'l-âlemîne; memleketimize gidince hem kitap okuyarak hem alim insanlarla dostluğumuzu devam ettirerek cahilliğimizi izale edeceğiz. Hem de beldemizde alim yoksa alim celbedeceğiz.

Ne dedik size?

Alim ihtiyacı bir insana sudan, havadan, ekmekten, gıdadan önce gelir. Yoksa getireceksiniz.

“Bizim beldede hiç vaiz yok, hiç hoca yok. Hiç Arapça bilen, bize meselemizi sorduğumuz zaman cevaplandırarak insan yok.”

İthal edin. Avrupa'dan Mercedesi ithal etmesini biliyorsun. Filanca makineyi, kamerayı, aleti, edevâtı, mutfak mikserlerini, le-

vazımâtını, elektrikli fırınları, buzdolabını, her şeyleri ithal etmesini biliyoruz. Alim ithal edin, dininizi öğrenin. Çünkü alim size dininizi öğretecek, Kur'an'ı öğretecek; âhireti kazandıracak, cenneti kazandıracak.

Allah bizi inşaallah bu şuurda eylesin.

İkinci hadîs-i şerîf:

Ni'me'l-atiyyetü kelimetü hakkın tesmeuhâ sümme tahmiluhâ ilâ ehin leke müslimin fe-tuallimuhâ iyyâhu.

İbn Abbas *radiyallahu anhümâ*'dan İmam Taberânî kitabında rivayet etmiş. Bu ikinci hadîs-i şerîf de tevâfukan birinciyle ilgili düştü.

Peygamber Efendimiz diyor ki;

Ni'me'l-atiyyetü. "Ne güzel, ne hoş hediye." "

Neymiş o hediye?

Kelimetü hakkın. "Hak ve hakikat olan bir bilgi, bir söz."

Ne güzel bir hediye." "

Tesmeuhâ. "Sen onu bir alimden duyarsın." *Sümme tahmiluhâ ilâ ehin leke müslim.*

min. “Sonra bir müslüman kardeşine götürüp onu anlatırsın.”

“Ya ben bir alimden şöyle bir mesele, şöyle bir hadis duydum, böyle bir hak söz duydum, şöyle bir hak bilgi duydum.” diye nakledersin.

Ona ne güzel hediyedir bu. Yani bir alimden duyduğun şeyi götürüp bir müslüman kardeşine bildirmen, ona altın gümüş, yüzük, bilezik, dolmakalem, saat, mendil, kumaş vesaire hediyesinden daha iyidir.

Ni'me'l-atiyyetü. “Ne güzel hediyedir, böyle bir şeyi götürüp ona bildirmen.” *Fetuallimuhâ iyyâhu.* “Götürüp bildiriyorsun ve ona onu öğretiyorsun.”

“Bak İslâm'da kardeşlik önemliymiş. Dargınlık yapma. Bak İslâm'da ilim öğrenmek önemliymiş; ilim öğren, vaktini değerlendir. Bak İslâm'da şu harammış, şu harammış, şu harammış; onları yapmamak lazımmış.”

İşte bu en güzel hediye olmuş oluyor.

Siz de inşaallah böyle hediyeler ile akrabınıza, yakınlarınıza faydalı olursunuz.

[Mehmed Zahid] Hocamız'dan bir hatıra:

Hocamız *rahmetullahi aleyhle* Konya'ya gitmiştik. Günlerce emsalsiz geceler yaşadık orada... Konya geceleri tariflere sığmaz güzellikte... Tabii daireler -ev sahibi iki daireyi birleştirmişti- tıklım tıklım doluyordu. Haftanın her akşamı çok güzel sohbetler, arkasından zikirler, ders almalar oluyordu. Hocamız'ı o ara -Yüksek İslâm Enstitüsü idi o zaman- Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'ne çağır-dılar; "Cami dolusu talebeye vaaz versin, nasihat etsin." diye. Nasihat etti. Arkasından hiç onlar istemeden dedi ki;

"Bak evlatlarım, herkes bir yere geldi mi bir hediye getirir. Ben de size bir hediye vereceğim." dedi ve onlara ders tarif etti. Yani onlara tasavvufî vazifeleri verdi.

"Benden size hediyem olsun. Her gün 100 *estağfirullah* çekin. 100 *lâ ilâhe illallah* deyin. 100 *Allah* deyin. 100 *salât ü selâm*, 100 *Kulhuvallah* okuyun. Bunlar vazifeniz olsun evlatlarım." diye onlara ders-i teberrük denilen tasavvufî intisap dersini vermiş oldu.

Hediye midir?

Hakikaten hediyedir.

Tutan istifade eder mi?

Altından, gümüşten, elmastan, pırlantadan daha çok istifade eder. Onları yaptığı zaman şey yapar.

Hocamız, tabi, elhamdülillah makamı yüksek bir zât-ı muhteremdi. Burada arkadaşlarımız bilirler, belki şu anda aramızdadır. Rüyasına girmiş bir kardeşimizin;

“Mustafa, hadi Allah’a ısmarladık artık, ben gidiyorum.” demiş.

Vedalaşmış. Kardeşimiz uyanmış, demiş ki;

“Hocamız ölüyor, ölecek.”

“Nereden çıkarttın?” demişler.

“Böyle rüya gördüm.”

Hemen arkasından vefatı haberi gelmiş. Yani sevdiği insanlara ayrı ayrı veda bile edebilmiş bir insan. Büyük zâtların böyle bir telkini, kendisine talebe olarak kabul etmesi, karşısındakine talebelik şerefini vermesi; “Tamam, ben senin hocalığını kabul ettim. Seni himaye edeceğim, âhirette şefaate edeceğim.” diye ne güzel bir hediye.

Onun için Allahu Teâlâ hazretleri bizleri de ilmi öğrenenlerden, yakınlarımıza anlatanlardan ve onları yetiştirenlerden eylesin.

Ben bir zengin kimsenin bir zengin kardeşini hatırlıyorum; beş parmağında beş tane elmas yüzük var. Erkek. Zengin. Elmas. Kravat iğnesi elmas. Her şeyi fevkalâde. Anlatamam. Ama onun kendi kardeşi ona anlatır. Der ki; “Bak kardeşim, bu böyleymiş.” O daha kolaylıkla kabul eder. Akraba akrabaya daha iyi anlatır. Falanca adam kötü adammış. Ben anlatamam, hapsi boylarım. Ama o arkadaşı ona anlatır. Yani “Şu adam şöyle yanılmış, yalanmış...” diye rahat anlatır. Yani akraba arasında, ahbab arasında kanun vs. olmaz. Teklifsizlik olur.

Onun için herkes etrafındaki insanları kurtarmaya çalışsın. Bir yangın var ortada. Toplum cehenneme gidiyor. İslâm’ı bırakmış.

Türk toplumu müslüman mı, yani Türkiye Cumhuriyeti?

“Laik” demiş bir kere, bırakmış İslâm’ı. “Türkiye Cumhuriyeti’nin anayasası Kur’an’dır” diyen cümleyi kaldırmışlar, “laik” demişler. Ondan sonra da “Dinsize karışamaz-

sın.” demişler. “Dinsiz istediği dinsizliği yapar.” demişler. Bu sefer dindara baskı yapmaya başlamışlar.

Eğlence yerleri sabahlara kadar açık. Günah yerleri, içki, kumar serbest. Beş yıldızlı otellere devlet kredi veriyor.

Bunların hangisi İslâmî?

Hiçbirisi İslâmî değil.

Ben yönetimde olsam bunlara müsaade eder miyim?

Hiçbirine müsaade etmem. Başka zorlamalar yaparım.

“İslâm’da tam demokrasi var mı?”

Yok.

Hırsızlığa hürriyet yok. Arsızlığa hürriyet yok. Günaha hürriyet yok.

“İslâm dini demokratiktir.”

Hayır, İslâm demokrasiden de üstündür. Tam öyle demokratik değildir. Tam hür değildir. Hırsıza hırsızlık hürriyeti vermiyor. Edepsize edepsizlik hürriyeti, namussuza namussuzluk yapma hürriyeti vermiyor, yaptırtmıyor. İyiyi serbest bırakıyor, ibadeti ser-

best bırakıyor ama ötekisine o fırsatı vermiyor.

Böyle bir yangın içindeyiz.

Bizim Avustralya'daki bir kardeşimize...

Komünist. İnancı yok. O zaman nesep sahih olmaz. Evlat kimin evladı? Babası kim? Kim bakacak buna? Kim sorumluluğu yüklenecek? Her şey darmadağın olur. Cemiyet mahvolur. O onun düşüncesinde değil.

“Niye böyle olmasın?” diyor.

Neden?

Kafa bozuk.

Komün hayatı yaşayanlar var. Hippilere özenip grup halinde mağaralarda yaşayanlar var. Türkiye’de bir yangın var. Dinsiz var. Açıkça, alenen “Ben inanmıyorum!” diye bayrak açmış olanlar var.

“Sen bana inancı zorlayamazsın, hürriyetlerimi tahdit edemezsin, ben istediğim gibi dinsiz yaşayacağım!” diye bangır bangır bağırانlar var.

Onun için edepsizlerin gayretli olduğu kadar Allah ehli mü'min-i kâmillerin de gay-

rete gelmesi lazım. Çalışması lazım. Boş duracak zaman değil.

Bizim bir kardeşimiz, yakışıklı, boylu poslu, Allah razı olsun, mevki makam sahibi, bir beldenin de yüksek makamından bir insan. Bir hacı efendinin -akşam- kapısını çalmış.

"Selamün Aleyküm."

"Oo müdür bey, hoş geldiniz."

"Ne yapıyorsun?"

"Hiç, oturuyorum, çay içiyorum."

"Şimdi oturacak zaman mı? Gel aşağı. Hadi bakalım tebliğe gidelim, irşada gidelim, çalışmaya gidelim..."

Maşaallah, o memuriyetinden korkmuyor.

Köyümüze yakın bir kasaba var. Dediler ki;

"Orada bir hakim var, tanıyor musunuz?"

İsminden hatırlayamadım, tanıyamadım. Bir hakim varmış.

"Çok müslüman dediler, ziyaret et."

Babamla vesaireyle. Babam sakallı, ben sakallı. Beş-on sene önce. O kasabaya mahkemeye gittik. Korca korca gidiyoruz. Yani sakallı insana ne derler? Hakime bir zarar gelir mi? “Sakallılar ziyaret ediyor; bu gerici hakim mi?” derler diye korkuyoruz, ona zarar gelecek diye. Kapıyı ürkek ürkek çaldık. Kapıyı açtık. Adam bizi kapıdan gördü, yerinden zıpladı;

“Ooo hocam, hoş geldiniz!”

Tanışıyormuşuz. Kucaklaştık.

“Bir zararı olmasın?”

“Ne demek...” dedi. Burada astığı astık, kestiği kestik, yüksek hakim; yani mevki makamı var. Dedi ki;

“Bu akşam sizi bırakmam.”

“Pekâlâ, bırakmazsan biz de misafirin oluruz.”

Evine misafir etti. Cümle kasaba ahâlisi eşrafını çağırdı.

“Ya bir tehlike olmasın?”

Mâlum eski devirde, memleketimizde bu kadar hürriyet yoktu. Hani polis basıyordu,

takkeyle tesbihle, suç aletleriyle insanları yakalıyordu.

“Yok” dedi, “kim ne yapacak?”

O akşam güzel sohbetler oldu. Ertesi akşam bırakmadı. Daha ertesi akşam bırakmadı. Daha ertesi akşam bırakmadı. Daha ertesi akşam bırakmadı... Günlerce böyle... E herkesi kamçıyla harekete getiriyor. Kur'an kursu hocasını harekete getiriyor. İmamı harekete getiriyor. Müftüyü harekete getiriyor. Hepsisi bir canlılık içinde.

Neden?

Hakim önlerinde. Hakim cesaret veriyor. Biraz gevşek dursalar hakim enerji veriyor, elhamdülillah. Gayet güzel çalışmalar oluyordu.

Hızlı hızlı, güzel güzel çalışmalar yaptı. Genç yaşında vefatını duyuverdik. Mekânı cennet olsun. Zamanını çok güzel değerlendirdi, vaktini boş geçirmedi. Kimseden korkmadı; Allah'tan korktu. Allah için çalıştı. Kendisi kazandı.

İnşaallah biz de bu gayret içinde olalım. Allah hayırlı uzun ömür versin. Rabbü'l-

âlemîn bize uzun ömür ihsan eylesin. Ama o uzun ömrümüzü de çok güzel çalışmalarla değerli ömür eylesin.

Üçüncü hadîs-i şerîfi okuyup bitireceğim.

Ni'me silâhü'l-mü'min es-sabru ve'd-duâu.

İbn Abbas *radiyallahu anhümâ'*dan Deylemî *rahmetullahi aleyh* rivayet eylemiş. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde buyuruyor ki;

Ni'me silâhü'l-mü'min. "Mü'minin ne güzel silahıdır."

d. Sabır ve Dua Mü'minin En Güzel Silahıdır

Neymiş onlar?

es-Sabru ve'd-duâu. "Sabır da bir silahıdır, dua da bir silahıdır."

Sabır ve dua, mü'minin ne güzel silahıdır. Elinde tabancası yok, bazukası yok, roketatarı yok, bıçağı yok veya daha başka silahı yok. Ama mü'minin nesi var?

Duası var. Mazlumun duası var.

Sonra sabır da bir silahtır. Sabretti mi bir insan, Allah sabredenlerle beraberdir, sabrının mükâfatını mutlaka ihsan eder.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Innellâhe mea's-sâbirîn. "Allah sabredenlerle beraberdir."¹

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, biz de sabır huyuna kuvvetle sahip olacağız.

Sabahleyin buraya bir profesör geldi. Konuştuk. İhtilafı meselelerimiz. Biz başka düşünüyoruz, o başka düşünüyor. Ama hoşuma giden bir tarafı; biz söyledik, o cevap verdi; o söyledi, biz cevap verdik. Çok sakin. Çok sabırlı. Yani gayet güzel, böyle nezaket ve zerafet içinde konuşmamız öyle devam etti.

Mü'minin hiç kızmaması gerekiyor. Ben maalesef, kendim mesela biraz heyecanlı mizaçlıyım, yapamıyorum. Ama yapmaya çalışacağım. Siz de yapmaya çalışın. Sabırlı olun. Sinirlenmeyin. Hem hakkın tebliğinde yumuşak olun; çocuğunuza karşı, hanımınıza karşı, arkadaşınıza karşı... Arkadaşınızdan

---

¹ 2/Bakara, 153.

size karşı bir ters muamele olursa ona olan reaksiyonunuzda sabırla, ihtiyatla şey yapın.

Allah yolundaki meşakatlere sabırlı olun. Şimdi, buraya geldik. Yani benim evim buradan çok daha rahat. Senin evin benimkinden daha rahat. Ama burada meşakkat çektik. Arafat'a çıktık. Müzdelife'ye geldik. Tavaf ettik. Sıkıntılar oldu. Yorgunluklar oldu. Problemler oldu. Yani ibadet sabırla yürür. İbadetler hep sabırdır. Oruç sabırdır.

Hac, tepeden tırnağa sabır imtihanıdır. Şeytan gelir, damarına bastırır, insanı kışkırtır. Sen de sabredeceksin. Hac, şehirden çıktığın andan tekrar evine dönünceye kadar sabır imtihanıdır. İnsanın karısıyla problemi olur, arkadaşıyla problemi olur...

Babam, iki ağabeyimle ve grup içinde yola çıkmışlar, karayoluyla buraya geliyorlar. Ben o sene gidemedim. Babam Türkiye'de;

“Evlatlarım, şeytan bu hac yolunda insanı çok birbirine düşürtür. Aman dikkat edin, kardeş kardeşe ve etrafınızdaki insanlarla kavga çıkartmayın. Sabır tarafını iltizam edin.” demiş.

Diyorlar ki;

“Daha Şam’a gelmeden grup içinde kavga gürültü başladı.”

Benim ağabeylerim arasında değil de, grup içinde çekişme, çatışma başladı.

Ben hatırlarım, grup halinde hacca gitmişizdir, hacdan dönmüşüzdür; hacı kardeşler Adana’dan İstanbul’a dargın gelmiştir.

Ya hac yaptın mübarek, sabrı öğren biraz.

Neden?

“Şurada kalalım.”

“Hayır, gidelim.”

İncir çekirdeğini doldurmayan şeylerden kavga... İsterse incir çekirdeğini doldursun, isterse bayağı ciddi bir şey olsun, isterse vurmuş olsun...

Evliyâ Çelebi’nin *Seyahatnâme*’sinde okumuştum:

Evliyâ Çelebi hacca geliyormuş. Şam’da arkadaşlarıyla bir yere sözleşmişler, gidecekler. Ama orada bir evliyâ varmış. İsmi yazıyor. Evliyânın yanına ziyarete gitmiş. Evliyâ

bunu bir pataklamaya başlamış... Yani ak sakallı bir mübarek adam... Sedyelik etmiş. Fakat Osmanlı terbiyesi, hoşuma gitti; “gık” dememiş. Evliyâ Çelebi sopayı yemiş. İtibarlı bir insan. Ama karşımdaki sakallı insan diye “gık” dememiş. Sedyelik olmuş, düşmüş yani. Arkadaşlarının yanına gidememiş. Ama onları çağıran arkadaşları orada bir edepsizlik, eğlence planlamışlar. O eğlencede de yakalanmışlar. Edepsizliklerinden dolayı hepsinin kafası kesilmiş. Yani o evliyâ onu dövmek suretiyle orada oraya götürmemiş oluyor, kurtarmış oluyor.

Hani bazen dayak yesen bile, vardır bir hikmeti. O evliyâ senin orada kafan gitmesin diye dövmüş, kafana bir baston vurmuş, seni oraya düşürmüş ki öbür tarafa gitseydin kafan kesilecekti. Şimdi kafan birazcık, üç gün şiş duracak, ondan sonra kurtulacaksın. “Çok şükrettim.” diyor. Ama “gık” dememiş. Yani insan dayanamaz bazen; “İhtiyarsan ihtiyarlığını bil be! Ehh!” filan der.

Yani sabretmek lazım.

Muhterem kardeşlerim!

İbadette sabır olacak. Allah'ın emirlerini tutarken sıkıntılar var. Bir bela, bir üzüntü geldiği zaman sabır olacak. Hastalık geldiği zaman... Kimisi dayanamıyor, acısından intihar ediyor mesela. O zaman cehennemlik oluyor. Kendisinin canına kıyan cehennemlik oluyor. Sabredecek. Belalara sabredecek. İbadetlere sabredecek. Haramların karşısında kendisini tutacak, düşmemek suretiyle sabredecek. Sabrın hangi çeşidi olursa olsun Allah sabredenleri seviyor ve mükâfatlandırıyor. Onun için sabırlı müslüman olacağız. Sakin müslüman olacağız.

Fakültede benim başımdan bir hadise geçti. Hep böyle hatıralarla şey yapıyorum, kusuruma bakmayın. Örfî idare var. Meclis ilga edilmiş, devleti konsey yönetiyor. Konseyin genel sekreterliğinden fakülteye zehir zemberek bir yazı;

“Orada sakallı bazı insanlar varmış. Kanuna aykırı bazı işler yapıyorlarmış. Bu işleri derhal durdursun!” diye yukardan bir emir. Profesörler hepsi üzüldüler. Bir tanesi açtı ağzını, dedi ki;

“Sayın dekan, bu yazı umumi yazılmış da bütün fakültelere mi gönderilmiş, sırf bizim özel fakültemize mi gönderilmiş?”

Aşağı baktı, yazının altında askerî yazılarda dağıtımını vardır, belli olur; sadece bizim fakülteye özel gönderilmiş. Yani zılgıt bizim fakülteye. Orada eski dekan vardı;

“Bu askerler de bizi kışlada erat mı sandılar? Bizim bir itibarımız yok mu? Profesörüz. Üniversite özerk. Bu kadar da böyle ağır bir hitap olur mu?” dedi.

Öyle bir teessüfünü beyan etti.

Bir hadis profesörü var, çok kibar bir insan. Çok geniş muhiti var. Çok çelebi ama o dayanamadı, çok sinirlendi, patladı;

“Biz kanunlara aykırı ne yapmışız? Afyon mu kaçırmışız? Kalpazanlık mı yapmışız? Böyle suçları saydı. Ne yapmışız; kanunlara aykırı neyiz varmış?!” diye bağırarak itiraz etti.

Onun üzerine oradan ilerici devrimbaz bir kadın vardı;

“Suçlu mu istiyorsunuz? Yani suç yapan insan mı istiyorsunuz; buyurun Es’ad Coşan!” demesin mi?

Hoppala, bizi çıkarttı...

Neymiş suçumuz?

Sakallı olmakmış. Tüm kabahatimiz buymuş.

“Yâ Rabbi! Sen bana bir sabır ver.” dedim. Sabır Şimdi burada çok lazım. Rabbü’l-âlemîn, elhamdülillah bana bir sabır verdi; benim gönlüm derya gibi sakinleŐti. Gayet sakin bir duruma geldim. Sözü aldım;

Yazıyı dikkatle okudum. -Aldım hakikaten, kelime kelime ezberimde hâlâ, Şimdi yazsam yazarım aynen- Yazıda isim yok. Deniliyor ki; ‘Fakülte de saç, sakal, başörtü gibi bazı kanunlara aykırı kıyafetlerle gelindiği ve kanunlara aykırı bazı işler yapıldığı haber alınmıştır. Kanunlara aykırı olan bu durumların derhal durdurulmasını emrederim.’ Böyle bir ifade var. Dedim ki;

“Bakın, içinizde sakallı olan sadece benim ama yazıda diyor ki; ‘saç, sakal ve başörtü.’ Binâenaleyh, başı kel olmayan bütün arkadaşlarım bu yazıya muhataptır. ‘Saç’ diyor çünkü. Yani sakallı sadece benim ama bütün saçlı arkadaşlar, başı kel olmayanlar bu

yazının muhatabıdır bir kere, niye sadece beni diyorsunuz?”

Alay ettiğimi anlayınca herkes şöyle bir rahatladı, güldü.

Ondan sonra dedim ki;

“Bu, devletin en yüksek merciidir. - Konsey meclis yerine.- Bunun böyle benim gibi âciz, nâçiz bir şahsın sakalıyla uğraşmasını hiç tahmin etmiyorum. Bunların çok daha büyük işleri vardır. Bu bana ait değildir.”

Ama eğer bana aitse benim için iki şey var. Bir, ben sünnet olduğu için sakalımı tutuyorum. İki ihtimal var. Fakülte’yi seviyorum, Fakülte’ye müntesip olmaktan şerefyâbım. Ama madem bu kadar devletin zıttına gitmişim, ayrılır giderim; yorgan gitti, kavga bitti, biter bu iş. Ama bakın ‘saç, sakal, başörtü gibi’ diyor. Burada başörtülü yüzlerce Anadolulu kız var, zavallı... Sakallı öğrenci var. Ailelerinin ümitleri bunlar. Yani ben kendim Fakülte’den ayrılabilirim ama bu kadar insana haksız bir muameleyi siz nasıl reva görürsünüz? Siz üniversite hocası değil misiniz? Yani hürriyete biraz inanmış değil misiniz? Avrupa’yı görmediniz mi? Avrupa’da

sakallı bakan yok mu? Sakallı polis yok mu? Sakallı komutan yok mu? Yani Avrupa’da hiç kimse bir şey demiyor. Avrupa’yı örnek almıyor musunuz?..”

Savundum, savundum... Yarım saat, 45 dakika konuştum; hepsi de kuzu gibi dinlediler. Sonunda hep öbür tarafa hücum ettiler. Elhamdülillah.

Birisi “bayağı sabırlı” demiş. Ben o kadar sabırlı değilim ama Allah dua ettiğim için öyle sabır verdiğiinden öyle oldu.

Sabrın sonu selamet oluyor. Yani sakin sakin konuşunca iyi oluyor. İnşaallah hanımımıza karşı, çocuklarımıza karşı, komşularımıza karşı, muamelâtımızda vesairede sabırla hareket edelim. Allah sabredenlerle beraberdir, bu bir.

Mü’minin bir silahı sabırdır. Bu silah sayesinde mü’min kazanır. Yani ben Konsey’i yenecek halim yoktu ama elhamdülillah Allah korudu; yoksa beni alır Mamak Cezaevi’ne tıkabilirlerdi.

Mü’minin ikinci silahı muhterem kardeşlerim, duadır. Allah duaları kabul eder. Allah

“Bana dua edin, ben duanızı kabul ederim.” buyuruyor. Kul kulluğunu bilip de Rabbü’l-âlemîn’in kendisinin istediğini vereceğini anlayıp da ona yöneldiği zaman Allah duasını veriyor, istediğini veriyor. Bu istek üç şekilde olur:

e. Dualar Üç Şekilde Kabul Olur

Sen bir şey istersin, istediğin şey senin maksadına tam uygun değildir, Allah daha uygun olanını nasip eder. Veyahut istediğin şey senin maksadına tam uygundur, Allah onu verir. Veyahut istediğin şey kader-i ilâhîye muhaliftir, Allah onu vermez ama sevap verir. Yani karşılıksız kalmaz.

Bu şuna benzer: Miden ağrıyor. Doktora diyorsun ki;

“Bir aspirin ver.”

Doktor bakar; aspirin senin midene dokunuyor, sende gastrit var, aspirin de alırsan mide kanaması geçirirsin. Der ki;

“Senin midenin ağrısını geçirmek için ben sana aspirin vermeyeceğim ama başka ilaç vereceğim, midenin ağrısı geçecek.”

Yani senin maksadına yarayacak daha iyi bir şeyi veriyor. Allah da böyle yapar. Yani sen bir şey istersin, senin istediğinin âlâsını verir, daha uygununu verebilir. Ama senin istediğini vermez. Aspirin vermez ama aspirinden daha güzelini verir. Veyahut istediğin uygundur;

“Yâ Rabbi! Sen bana hayırlı bir evlat ver.”

Bakarsın evlat verir. Veyahut istediğin kader-i ilâhîye aykırıdır. Mesela dua edersin;

“Yâ Rabbi! Şu hocamın canını alma, yaşasın. Ben öleyim, o yaşasın. Benim ömrümü ona ver.”

Ama onun ömrü o kadar senedir, Allah onun canını alacak; o zaman sen dua ettiğin zaman o değişmez, o vefat edecek. Ama sen Allah’a dua ettiğin için sevap kazanırsın.

ed-Duâu yerüddü’l-kadâe ba’de en yüb-reme. “Dua kesinleşmiş hükm-ü ilâhînin lütf-u ilâhîyle değişmesine yol açar.”

İstersin, Allah affeder.

ed-Duâu yenfeu bimâ nezele ve bimâ lem yenzil. “Dua gelmiş belayı da kaldırır, geleceği de durdurur.”

Onun için ağız dualı olacağız. Deneyin, göreceksiniz. İsteyin, istediğinizi Allah’ın verdiği göreceksiniz. Ama sabredeceksiniz. “İstedim, istedim; vermiyor.” Diye .

Hz. Ali Efendimiz hafızasının zayıflığından Peygamber Efendimiz’e şikayet etti. O da ona cuma geceleri dua etmesini söyledi. Bir hafta, iki hafta, üç hafta, dört hafta dua etti, ondan sonra... Yani duanın oluşması, verilmesinin zamanını da aceleye getirmeyin.

Ama bilin ki Allah *celle celâlüh* dua edenin duasını veriyor, muhterem kardeşlerim. Hayatınızda deneyin bunu, göreceksiniz. Yani ben çok denedim ve aynen gördüm. İnşallah siz de göreceksiniz.

f. Allah Dua Etmeyene Gazap Eder

Birbirimize dua edelim. İnsanın kendisine duasından kardeşine duası daha çok geçerlidir. Kardeşinde bir dert gördün mü;

“Yâ Rabbi! Onun derdini gider. Yâ Rabbi! Şu kardeşimin evladı hasta, ona şifa ver. Yâ

Rabbi! Şu kardeşimin şöyle bir derdi var, ona bir çare ver.” diye kendi nefsin için değil, onun için dua edersen bir melek sana “âmin” der. Allah sana ona istediğinin mislini ve daha âlâsını verir.

Onun için ağzı dualı insan olacağız. Çünkü Allah dua etmeyene gazap ediyor. Allah öyle cömertler cömerdi ki dünya zenginleri gibi değil; istenmediği zaman kızıyor, istendiği zaman kızmıyor.

Men lem yed’ullâhe gadıba’llâhu aleyhi.

Çok hoşuma giden bir müjde bu şahsen:

“Kim Allah’a dua etmezse Allah ona gazap eder.” diyor Peygamber Efendimiz. Yani dua mecburiyet. Dua ibadet. Dua ettiğin zaman seviyor, dua etmediğin zaman Allah kızıyor. Bunu bilin. Dua etmediğin zaman kızıyor. “Sizi gidiler sizi, dua bile etmiyorsunuz!” diye etmeyenlere kızıyor.

Onun için dualı olun, bir.

İkincisi, duayı ederken Ümmet-i Muhammed’e, müslüman kardeşlerinize ve yakınlarınıza dua edin. Eski büyükler bazen 70-80 tane isim zikrederek dua ederlermiş.

“Ben filanca kardeşimi seviyorum, yâ Rabbi onu hayırlara erdir...”

Cüneyd-i Bağdâdî anlatıyor;

“İçime ‘çık dışarıya’ diye bir ses, duygu geldi. Yatıyorum, o tarafa döndüm; ‘Kalk, dışarıya çık.’ diye yine bir duygu geldi. Yine yatıyorum, yine ‘Kalk, dışarıya çık.’ diye bir duygu, içimden bir his geliyor.”

Nihayet “Allah Allah...” demiş, kalkmış, giyinmiş, kapıdan dışarıya çıkmış. Orada hırpani kılıklı bir adam;

“*Selamün aleyküm* yâ Cüneyd. Deminden beri Allah’a dua ediyorum, sen çık dışarıya diye, nihayet çıkabildin.” demiş.

Allahu Teâlâ hazretlerinin işi böyle. Allahu Teâlâ hazretleri duaları kabul eder. Ümmet-i Muhammed için dua edelim. Kardeşlerimiz için dua edelim. Geçmişlerimiz için dua edelim. Kendimiz için dua edelim. Âhiretimiz için dua edelim. Allah Ümmet-i Muhammed’e iyilikler versin. Kardeşlerimize saadetler versin. Bizleri de dünyada, âhirette sıhhatli, afiyetli, bahtiyar eylesin. Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin.

Allahu Teâlâ hazretleri haclarımızı, umrelerimizi kabul eylesin.

Fâtiha-i şerîfe mea'l-Besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
13 Zilhicce 1411 / 25.06.1991

[Bütün HAC VE UMRE SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

